



SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

## Månadsbrev Guovvamánnu/ Njukčamánnu ● Guovvamánno/Sijnjuktjamánno ● Goevte/Njoktje ● Februari/Mars 2008

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post [ssr@sapmi.se](mailto:ssr@sapmi.se)

### Personalförändringar

Vi kommer inom SSR under året se en del personalförändringar. Den första har redan skett genom att Stina Kuoljok Huuva har projektanställts för ett projekt inom området samisk turism. Stina kommer att arbeta med Jokkmokk som bas. Vill du komma i kontakt med Stina så kan du nå henne via telefon 070/632 32 86.

Den andra förändringen består i att Malin Brännström, av rent personliga skäl, har sökt och beviljats tjänstledighet på halvtid från 1/5 och året ut. Malin kommer att fortsätta att arbeta med förbundsjuristuppgifter på halvtid under resterande del av året. Eftersom vi inte klarar oss med enbart en halvtid så kommer en ny Jurist att börja hos oss från och med den första maj. Då det inte har varit möjligt att få tag på en jurist på deltid så har vi valt att visstidsanställa Björn Linder på heltid året ut. Björn kommer närmast från Länsstyrelsen i Norrbotten. Björn har tidigare under en period arbetat åt SSR. För att fylla ut Björns heltid så kommer vi under 2008 att pröva att sälja juridiska rådgivningstjänster på motsvarande halvtid. De tjänster som kan bli aktuella är dels att agera ombud för olika samebyar i förhållande till olika exploatörer (på i första hand exploatörernas bekostnad), dels att erbjuda allmänrättslig rådgivning till våra medlemmar samt till enskilda inom samebyar och sameföreningar. Priset för denna typ av tjänster till våra medlemmar kommer att vara baserat på självkostnadspris. Om du har en frågeställning som du är osäker på om den ingår i dina medlemstjänster eller inte, ring då så reder vi ut frågan. Ett första samtal är alltid kostnadsfritt.

### Projektrapporter

Våra olika projekt inom SSR rullar nu på med full fart:

- Förstudien inom Almi projektet går mycket bra. Hélen Larsson och hennes kollega på Almi, Gunnar Lindström, har gjort ett stort antal intervjuer med företrädare för samiska näringar inom stora delar av Sápmi. Det återstår en del intervjuer i Jämtland/Härjedalen innan vi kan börja formulera ett större företagsutvecklingsprojekt.
- Vårt projekt för att stödja samiskt kvinnligt företagande är även det i full gång. Den 12 – 13/3 hölls ett rådslag för att diskutera småskalig livsmedelsproduktion. Rådslaget hölls tillsammans med vårt snart avslutade projekt Ren

Mat. Nästa aktivitet är Rådslag om samisk turism och kvinnligt företagande som hålls i Borgafjäll 22-23 april, se mer information längre fram i brevet.

- Vår turistförstudie har också rullat igång. Stina Kuoljok Huuva har påbörjat arbetet med att kartlägga och intervju personerna med kopplingar till samisk turism. Stina kommer till sin hjälp att ha en referensgrupp med personer som har koppling till samisk turism, forskning och sametinget.
- Ansökan om ett större projekt i Gällivare gällande samisk näringslivsutveckling har i veckan lämnats in till olika finansierare som Länsstyrelsen i Norrbotten och Sametinget.

### Nya projekt

Under den senaste veckan har ett möte genomförts med representanter för Arjeplogsbyarna. Mötet resulterade i ett beslut att ta fram en förstudie om möjligheten att utveckla metoder och instrument för teknik – och näringslivsutveckling i de berörda samebyarna. Arjeplogs kommun kommer att stödja arbetet med förstudien med ekonomisk- och annat stöd.

### Nordisk Telefoni/NMT

Vi har tidigare skrivit om de rättsliga svårigheter som NMT haft. Bolaget är nu tillbaka på bollplanen och räknar med att så förbli. Alla juridiska problem är ännu ej lösta men NMT är idag mycket hoppfulla inför framtiden. SSR tecknar i dagarna ett ramavtal med NMT gällande bredband. Alla våra medlemmar (samebyar och sameföreningar) och deras enskilda medlemmar kommer att få rabatter då man ansluter sig till NMT bredband. Besked kommer att gå ut till er medlemmar så fort vi får tillbaka avtalet från NMT. Vårt tidigare utlovade test med NMT:s telefoner är fortfarande aktuellt, frågan har dock blivit något försenad på grund av de lagliga problemen NMT haft. På ordförandekonferensen i Åmliden demonstrerades dock NMT:s telefoner. Vi räknar med att inom kort få de telefoner som skall testas på fältet.

## Ordförandekonferensen

I år deltog cirka 20 ordföranden under konferensen i Åmliden. Vi diskuterade SSR:s verksamhet, samhällsplaneringsärenden och företagsutveckling. Ordförandena fick också tips på hur man ska hantera media av Staffan Ling, ett mycket uppskattat inslag. Alla var överens om att det är mycket viktigt att träffas för att diskutera övergripande frågor. Vi var också överens om att ha ett möte varje år, men det kommer att hållas i augusti nästa år så att alla kan vara med. För dig som inte var där - läs de minnesanteckningar som vi skickar med så att ni inte missar viktig information!

## Renbetesförhandlingarna med Norge

Nu har alla samebyar fått information om förhandlingsdelegationens förslag till konvention. Nu kommer SSR att arrangera ett gemensamt stormöte där samebyarna kan diskutera situationen. En särskild inbjudan skickas ut senare.

## Möte med FSC

SSR:s skogsgrupp har träffat FSC:s kansli och diskuterat hur samebyarna kan använda sig av skogscertifieringen. Skogsgruppen har beslutat att vi ska lägga ner mer arbete på FSC för att verkligen dra nytta av systemet. Just nu pågår en diskussion om hur standarden, alltså regelverket, ska förändras. Det ska också bli tydligare hur samebyarna ska göra om man vill klaga på något skogsbolag. Vi kommer att skicka ut information om detta senare.

## RÅDSLAG om samisk turism & kvinnligt företagande

Kom till RÅDSLAG om samisk turism och kvinnligt företagande 22-23 april på Hotell Borgafjäll. Programmet är under planering. Mer information kommer att läggas ut på SSR:s hemsida; [www.sapmi.se](http://www.sapmi.se). Redan nu kan du förhandsanmäla dig till SSR:s kansli 090/ 14 11 80 eller till projektledarna Stina Kuoljok-Huuva 070/ 63 23 286, eller Ellacarin Blind 070/ 3620 478.

## RÅDSLAG om småskalig renköttförädling

RÅDSLAG om småskalig renköttförädling som hölls i Umeå lockade ca 50 personer, både renägare och renförädlingsföretag. Det var de två projekten Ren Mat och projekt Samiskt kvinnligt företagande som arrangerade rådslaget.

Nu har ett elektroniskt nätverk för samiska kvinnliga företagare bildats. Vill du också vara med skicka ett mail till [info@sapmi.se](mailto:info@sapmi.se) eller hör av dig till projektledaren Ellacarin Blind.

## Projektet Ren Mat

Ett nyhetsbrev från projektet bifogas.

## DO

Som ni vet deltar vi i Diskrimineringsombudsmannens, DO, arbete med att granska samers situation – ett stimulerande men också sorgligt arbete. DO har intervjuat samer och myndighetspersoner i tre utvalda kommuner: Jokkmokk, Arvidsjaur och Krokoms. Intervjuerna visar diskrimineringen av samer ofta är strukturell, något som väcker frustration hos samer och oförståelse hos myndighetspersoner. Ni kommer att få del av detta mer utförligt framöver men jag vill gärna nämna att DO stämt Krokoms kommun eftersom de konsekvent frångår att tillfråga samebyn i byggärenden på berörda marker. Läs gärna mer på DO:s webbsida [www.do.se](http://www.do.se) eller beställ information via telefon på 08-508 887 00.

På webbsidan finner ni även Europarådets rapport (som tyvärr bara finns på franska och engelska). Rapporten innehåller skarp kritik mot Sverige. Regeringen har till den 20 april på sig att svara på kritiken. Därefter ska ministerkommittén fatta beslut om rekommendationer till Sverige.

Senast träffades vi i Kiruna och nästa möte är i Stockholm den 9 april då Ellacarin kommer att medverka.

## Internationella kvinnodagen

Filmen "Hjordeliv" gjorde succé när den visades under Samiska veckan i Umeå. SSR visade filmen lördagen den 8 mars, dvs på Internationella kvinnodagen. Ca 100 personer såg filmen. Regissören Kine Boman har skildrat tre samekvinnors liv, nämligen Elisabet Nejne-Vannar, Sirges, Aina Jonsson, Rans sameby, och Lisa Omma, Vapstens sameby. De berättar om sina liv och varför de valt att satsa på renskötsel.

Filmen har redan visats på en rad internationella filmfestivaler. [www.hjordeliv.se](http://www.hjordeliv.se)



## Möte i Västernorrland

Den 20 februari arrangerade SSR tillsammans med Västernorrlands sameförening ett informationsmöte om samernas situation i länet. Representanter från Länsstyrelsen, Landstinget, flertalet kommuner, Vilhelmina norra och södra samebyar var med på detta möte som var mycket givande. Vi föreslog att det ska bli ett årligt återkommande möte. Länsstyrelsens representant lovade att ta upp det med Gerhard Larsson, landshövding i Västernorrland.

## Sameföreningsmöte i april

Boka in helgen den 18-20 april i Sundsvall. Då arrangerar SSR ett sameföreningsmöte för samtliga sameföreningar som är medlemmar i SSR. Temat för mötet är diskriminering av samer. Mer information kommer i ett separat utskick till föreningarna.

## Sommarläger med skaparglädje för barn

Har ni nordsamisktalande barn mellan 7-15 år som vill åka på ett spännande sommarläger med skapargläde mellan 16-18 juni? Anmäl i så fall ditt barn till Solveig Labba, Övre Soppero, 070-612 88 72, 0981-30031, solveig.labba@same.net. Avgift 500 kr. Familjerabatt ges. Sista anmälningsdag 2 juni.

## Samernas Landsmöte

Samernas Landsmöte hålls i år i Åre. Ombudsmöte 10 juni och Landsmöte 11 och 12 juni. Kallelse och inbjudan är utsänd. De val som ska ske till SSRs styrelse detta år är: Norrbotten södra samebymandat, skogssamebymandatet, Jämtlandbymandatet. Förslag till kandidater lämnas till valberedningen som är: Bertil Blind, Per-Anders Vannar, Alf-Anders Emanuelsson, Sven-Erik Persson och Ingvar Labj.

## Nominering till SSRs näringslivspris

### Årets samiska näringsutövare

### Årets samiska unga näringsutövare

Pristagaren är en person (man eller kvinna) som under året uppvisat framgångar som företagare, framgångarna behöver inte nödvändigtvis mätas, även om detta naturligtvis är en fördel, enbart i form av ekonomisk resultatutveckling. Andra faktorer av betydelse är:

- Innovationsförmåga och vilja till förnyelse
- Starkt entreprenörskap
- God förebild
- God företrädare för den samiska kulturen

Pristagaren kan vara verksam inom renskötseln och/eller inom någon annan samisk näring. Samma kriterier gäller för årets unga näringsutövare, enda skillnaden är att den person vi söker skall vara under 25 år. Vem som skall få de nya priserna avgörs av er medlemmar i samarbete med kansliet. Alla kan lämna förslag som styrelsen och kansliet slutligt beslutar

om. Nyttja nu möjligheten att lyfta fram människor som gjort sig förtjänta av att belönas och meddela kansliet era förslag. Förslag ska vara kansliet tillhanda senast 10 maj 2008 för årets pris.

## Förslag till hedersprismottagare

Vid sidan av näringslivsprisen så har styrelsen också beslutat att inrätta ett hederspris. Priset vänder sig till en person som under året gjort förtjänstfulla insatser för att sprida inspiration och kunskaper som är av betydelse för utvecklingen av samiskt näringsliv, samiskt samhällsliv och samisk kultur. Pristagaren kan vara same eller inte same, man eller kvinna, ung som gammal. Priset består av äran samt en gåva och ett diplom.

Alla medlemmar är välkomna att lämna förslag på personer som gjort sig förtjänta av hedersutnämningen. Ring eller skriv till kansliet med era förslag. Styrelsen och kansliet kommer att slutligt utse pristagaren som kommer att ta emot priset på Landsmötet. Förslag ska vara kansliet tillhanda senast 10 maj 2008 för årets pris.

## Medlemsregistret

Många anmälningar har kommit in till SSRs medlemsregister. Syftet med registret är att kunna förhandla om rabatter och förmåner för våra medlemmar. Det är av stor vikt att så många som möjligt anmäler sig till registret för att vi ska kunna visa hur många medlemmar vi är. En del frågor har kommit angående personnummer. Vi ber er lämna personnummer för att vi ska kunna köpa uppdateringar av adresser, dessutom ger personnumret uppgifter om ålder och kön. Maila sameby/förening, namn, adress, personnummer och e-post till [ssr@sapmi.se](mailto:ssr@sapmi.se). Varmt välkommen med din anmälan.

## Några av de möten SSR deltar i under mars/april

- 10 mars Möte med Inlandsbanan
- 12-13 mars Rådslag om småskalig renköttförädling
- 13 mars Energitinget i Stockholm
- 13-14 mars Forskarseminarium i Jokkmokk
- 18 mars Rymdstyrelsen i Kiruna
- 18 mars Referensgruppen för turism
- 18 mars Jämställdhetsrådet möte
- 18 mars Vindkraftsseminarium i Åsele
- 1 april Regionalt möte i Östersund
- 9 april Möte med DO i Stockholm
- 18-20 april Sameföreningsmöte i Sundsvall
- 22-23 april Rådslag om samisk turism och kvinnligt företagande i Borgafjäll

## Bra telefonnummer

Anders Blom	090-14 11 26	070-514 44 80
Malin Brännström	090-14 11 83	070-649 29 84
Helén Larsson	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Stina Kuoljok Huuva		070-632 32 86
Olov J Sikku	063-55 67 57	070-171 80 34
Stefan Johansson	090-14 11 85	
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	

## Rådslaget om småskalig

### renköttförädling i Umeå 12-13 mars

Rådslaget var mycket lyckat och uppskattat av de femtiotal deltagarna som alla på något sätt var engagerade i renköttverksamhet. Nästan alla av de etablerade samiska renköttföretagen var på plats, liksom representanter från samebyarna och enskilda renägare.

Rådslaget tog beslut om att gå vidare med en branschorganisering av slakt- och renförädlingsverksamheten. Detta ska ske gemensamt med alla förädlingsföretag och SSR som representerar samebyarna och renägarna. Rent konkret ska det göras i form av ett nytt projekt där medel söks omedelbart med start innan sommaren. Projektet skall ta fram underlag för en lämplig juridisk person, t.ex. ekonomisk förening, där alla företag samt SSR kan bli medlemmar.

Branschföreningens uppgift blir att arbeta med alla branschgemensamma frågor såsom regelverk, övergripande marknadsföring, utvecklingsfrågor m.m. Även kvalitetssigillet Renlycka kommer att knytas till den nya organisationen.

Rådslaget var enig om att detta är viktigt för den framtida utvecklingen av renköttbranschen och en stabil ekonomisk utveckling för hela kedjan från renägaren via förädlingsföretagen till marknaden.

## Minnesfonden främjar samiska ändamål

Sáminuorra, riksorganisationerna Same-Átnam och Samernas Riksförbund/SSR har genom utfärdande av gåvobrev anslagit grundkapital för bildandet av Den Samiska Minnesfonden.

**Postadress:**  
Magasinsgatan 7  
903 27 Umeå  
Telefon: 090 - 14 11 80  
Bankgiro: 5106-6512

### Minnesfondens styrelse:

Arne Andersson, ordförande, 070-665 57 28  
Isabella Nutti, 070-364 13 87  
David Jonasson, 070-696 42 32  
Ingvar Rimpi, 070-635 01 88

Minnesfonden har lokala ombud spridda över hela landet, från Göteborg till Karesuando.

Vid utfärdandet av minnesblad kan du ta kontakt med någon av ombuden eller stiftelsebildarnas kansli.

- SSR, Britt-Marie Barruk, 090-14 11 80, 14 11 82, Magasinsgatan 7, 903 27 Umeå
- Same-Átnam, 0960-215 00, Stationsgatan 2, 933 32 Arvidsjaur
- Sáminuorra, 0980- 821 47, Adolf Hedinsvägen 36, 981 33 Kiruna
- Karesuando sameförening, Kristina Hoti, 0981-210 09
- Soppero sameförening, Per Anders Påve, 0981-300 97
- Kiruna sameförening, Sigrid Sarri, 0980-171 39
- Gällivare sameförening, Inger Klemensson, 070-626 04 05
- Jokkmokk pastorsämbetet, Elisabeth Nilsson, 0971-588 91
- Arjeplog, Ann-Kristin Nutti, 0960-108 51
- Boden, Agneta Silversparf, 070-681 86 33, 0921-512 93
- Hemavan, Stina Omma-Andersson, 0954-303 14
- Åarjelraedtien Siebrie, Mickan Andersson, 0684-215 93
- Funäsdalens pastorsexp, Ann-Mari Fundén, 0684-210 02
- Stockholms sameförening, Eivor Huuva, 070-314 59 32
- Göteborgs sameförening, Minette Andersson, 031-96 22 20
- Gaaltje, Östersund, 063-55 67 55
- Noerthe Naestie, Sonia Larsson, 0660-22 36 67

läs mer: [www.samiskaminnesfonden.se](http://www.samiskaminnesfonden.se)

## Behöver du någon att prata med?

En medmänniska som lyssnar, som du kan dela dina erfarenheter och din oro med. En medmänniska med bakgrund i den samiska kulturen och livsmiljön. Några av de jourhavande resurspersonerna talar samiska, andra inte.

Så här tar du kontakt

Samiska krisnätverket, SOS Alarm

Telefon: 063-10 12 30

Dag: fredag och söndag

Tid: 20.00-24.00

Eller krisnätverkets ledningsgrupp:

Ingrid Wasara, 0980-165 23, 070-570 49 06

Nora Wasara Larsson, 063-556755, 070-3308296

Laila Nutti, 076-8378068

Jon-Paul Persson, 0643-32018, 070-5248041

Ersättare:

Aina Jonsson, 0952-60086, 0933-600 50, 070-3009819

Yvonne Söderfalk Nilsson, 0980-132 84

## Det samiska krisnätverket

Du kan få prata med en av resurspersonerna i det samiska krisnätverket, en person som bor nära din hemort eller längre ifrån. Du avgör vilket som är bäst. Resurspersonerna har erfarenheter av krisstöd och deltar i återkommande utbildning. Och de har tecknat en tystnadsförbindelse. De kan hjälpa dig få kontakt med andra stödinstitanser. Krisnätverket organiseras av Samiska rådet i Svenska kyrkan.

### Bakgrund

Det samiska krisnätverket startades år 2000 av Samiska rådet i Svenska kyrkan. Initiativet kom från samiska organisationer och enskilda samer som sett att det finns ett tydligt behov av krishanteringshjälp.

### Tystnadsförbindelse

Resurspersonerna i det samiska krisnätverket har så kallad ideell sekretess. De har intygat att de inte får vidare uppgifter om dina personliga förhållanden. Intygandet gäller både under den tid de är resurspersoner och när de avslutat sitt uppdrag som resurspersoner.

## Grunder och förhållningssätt

Det samiska krisnätverket bygger på bland annat följande etiska grunder och förhållningssätt:

- människors lika värde
- människors ansvar att förvalta skapelsen
- kristen grundsyn
- kunskap om och erfarenhet av samiska livsförhållanden
- mötets och lyssnandets läkande möjligheter
- tystnadsförbindelse.

Samiska krisnätverket, SOS Alarm

Telefon: 063-10 12 30

Dag: fredag och söndag

Tid: 20.00-24.00

Samiska rådet arbetar övergripande med samiska frågor i Svenska kyrkan, utöver krisnätverket med till exempel översättningar, konferensdagar, kultur- och samhällsfrågor och synliggörande. Ledamöterna i Samiska rådet nomineras av Sametinget och de två nordliga stiftens och tillkåts av Kyrkostyrelsen.  
Spåra gärna foldern!

Svenska kyrkan